

MESÉLŐ FÉNYKÉPEK: A dunakeszi Iparosotthon felavatása (1933. július 9.)

1872-ben végleg megszüntették Magyarországon a céheket, majd 1884-ben megszervezték az ipartestületeket (XVII. tc.), amelyekben a szakmai képzéshez kötött iparágak tagjainak kötelező volt a részvétel. Eleinte az egyes szakmák – ahogyan korábban, a céhes korszakban – önálló ipartársulatokba tömörültek, és féltették korábban megszerzett jogaikat, de hamarosan megkezdődött a területi (település, több település) szinten létrehozott egységes ipartestületek szervezése. A testületeknek joguk és feladatuk volt a kontárok ellen fellépni, a munkakönyveket kiadni, az inasszerződéseket és az inasképzést ellenőrizni stb.

A megalakult Ipartestület tagjai a községi kultúrház udvarán (1926, középen: Bohunka Lajos jegyző)

A „DUNAKESZ, ALAG ÉS ALSÓGÓD AKÖZSÉGEK” területére kiterjedő hatáskörrel megalakult ipartestület alapszabályait 1926-ban hagyta jóvá a m. kir. kereskedelemügyi miniszter. A testületnek ekkor mintegy 40 iparos lett tagja, székhelyük pedig a mai Fő út 24. sz. alatt működő községi kultúrházban (ma: Járásbíróság) volt. Megalakulásakor elnöke Tóth Zoltán Gyula, alelnöke Kurucz János, jegyzője vitéz Pusztai János, pénztárosa pedig id. Jantsky László lettek.

Emellett működött a Dunakeszi-Alag Iparoskör is, amely 1924-ben alakult meg, mintegy 60 taggal, Heinisch Gyula elnökletével. Az iparoskörök nem érdekvédelmi szervezetek voltak, elsősorban az iparos tagság szabadidejének eltöltéséhez járultak hozzá. 1932-re a Dunakeszi-Alag Iparoskör taglétszáma a duplájára nőtt, és – ahogyan az az iparoskörökre jellemző volt – értékes könyvtárral rendelkeztek, valamint kiállítások, műkedvelő előadások szervezésével szórakoztatták és művelték Dunakeszi és Alag iparos társadalmát. Az alelnöki posztokat ebben az időben id. Jantsky László és Kurucz János töltötték be (ők az Ipartestületben is tisztségviselők

voltak), a titkár Dorn Károly, a jegyző Hamacsek Ferenc, a pénztáros Kubicsár József, a könyvtáros Geizler János volt.

Ahogyan a legtöbb Ipartestület, a dunakeszi is rendelkezett saját vagyonnal. Ennek – az Iparoskörrel közösen tulajdonolt – ékköve a mai Attila utcában, 1933. július 9-én megnyitott Iparosotthon volt. Felavatására délután 4 órakor került sor. A műhelytelepi Magyarság cserkészcsapat zenekara játszotta a Himnusz, majd Heinisch Gyula, az iparoskör elnöke üdvözölte az Ipartestületek

Országos Központjának kiküldöttjét, dr. Sommer László titkárt. Utóbbi megköszönte az ünneplést, és az iparos társadalmat további szoros együttműködésre és összetartásra buzdította. Csík József alagi plébános megáldotta és megszentelte az Iparosotthont, majd az iparostársadalom múltjáról, jelenéről és remélhető szép jövőjéről beszélt. Bohunka Lajos községi főjegyző, egyben iparhatósági biztos – dr. Horváth János főszolgabíró képviselőjében – átadta Tóth Zoltán Gyula volt testületi elnöknek az Ipartestületek Országos Szövetsége elismerő oklevelét. Az új testületi elnök, Tóth Lajos pedig zárószavaiban köszönetet mondott mindazoknak, akik hozzájárultak az Iparosotthon megvásárlásához, átalakításához. Az ünnepély végén 200 fős bankett várta a résztvevőket, ahol a dunakeszi Levente Egyesület műkedvelő gárdájának magyar táncokból álló bemutatóját láthatták, majd reggelig tánc következett.

Ma már csak egy boltív indítása mutatja az egykori Iparosotthon jelenlétét az Attila utcai épületen.

**DR. KERÉKES DÓRA
GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN
HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY**

Az Iparosotthon felavatása (1933. július 9.)